

Miljönämnden

Årsrapport 2024

Revisionskontoret

Diarienummer: SR-2024-5

Beslutad av revisorskollegiet: 2025-05-08

Innehållsförteckning

1	Slutsats utifrån årlig granskning	3
1.1	Verksamhet.....	3
1.2	Intern kontroll	4
1.3	Ekonomi.....	4
2	Grundläggande granskning	4
2.1	Verksamhet - granskningsresultat	5
2.2	Intern kontroll - granskningsresultat.....	6
2.3	Ekonomi - granskningsresultat.....	6
3	Fördjupad granskning	7
3.1	Miljönämndens tillsyn och kontroll	7
4	Om årlig granskning.....	8
4.1	Bedömningsskala	9
4.2	Granskningsansvariga	9
5	Bilaga: Förklaringar till begrepp.....	11

Omslagsfoto: Apelöga

1 Slutsats utifrån årlig granskning

Den sammanvägda bedömningen, utifrån den årliga granskningen, är att miljönämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, att den interna kontrollen har varit tillräcklig samt att verksamheten från ekonomisk synpunkt har bedrivits på ett tillfredsställande sätt.

Område	Bedömning
Verksamhet	● Ändamålsenlig
Intern kontroll	● Tillräcklig
Ekonomi	● Tillfredsställande

1.1 Verksamhet

Den sammanvägda bedömningen är att miljönämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Bedömningen grundar sig på att genomförd granskning inte visar på annat än att nämnden i huvudsak har arbetat i enlighet med reglementet för nämnden samt fullmäktiges mål och uppdrag, liksom att nämnden har levt upp till tillämpliga författningar. Det finns dock avvikelser från grunduppdraget och styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål:

- Nämndens styrning och uppföljning av kommunfullmäktiges mål utifrån sin nämndsbudget är otydlig. Avrapportering av nämndens bidrag till kommunfullmäktiges mål saknar i delar tillräcklig tydlighet och helhet vilket resulterar i att det blir svårt att avgöra om nämndens bedömning är rättvisande och tillförlitlig.
- Miljö- och hälsoskyddstillsynen har utförts till 80 procent jämfört med tillsynsplanen.
- Fördjupad granskning under året visade bland annat att nämnden behöver tydliggöra uppföljningen av behovsprioriterad tillsyn. Nämnden har vidtagit åtgärder och i årsanalysen sammanfattat vilka faktiska nedprioriteringar av behovsprioriterad tillsyn som har gjorts under perioden och vilka konsekvenser detta kan få på väsentliga områden. Den behovsprioriterade tillsynen är en väsentlig del av grunduppdraget och är viktig både för nämndens styrning och uppföljning av sin förvaltning samt för kommunfullmäktige som uppdragsgivare. Granskningen visade även att nämnden behöver säkerställa att resurserna för miljö- och hälsoskyddstillsynen motsvarar behovet på lång sikt.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens verksamhet i övrigt.

1.2 Intern kontroll

Den sammanvägda bedömningen är att miljönämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på att nämnden under året har följt reglementet för intern kontroll. Nämnden har beslutat om en intern kontrollplan som har följts upp under året och rapporterats till kommunstyrelsen.

Det finns avvikelser avseende 2024 som behöver åtgärdas. De brister som har konstaterats bedöms inte vara så allvarliga att de ändrar den sammanvägda bedömningen av den interna kontrollen. Följande har påvisats i fördjupad granskning:

Miljönämndens interna kontroll är tillräcklig för att tillgodose dess ansvar för livsmedelskontroll, samt inte helt tillräcklig för att tillgodose dess ansvar för miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nämnden behöver bland annat säkerställa att avdelningen miljö- och hälsoskydd upprättar respektive uppdaterar relevanta rutiner och mallar, inklusive interna mål för handläggningstider. Det behöver också tydliggöras hur miljöinspektörerna ska dokumentera tillsyn på ett likvärdigt sätt, samt att debitering av nedlagd tid och fakturering görs likvärdigt.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens arbete med intern kontroll i övrigt.

1.3 Ekonomi

Den sammanvägda bedömningen är att miljönämnden har bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bedömningen grundar sig på att nämnden har följt Malmö stads riktlinjer vad gäller att bedriva verksamheten inom de beslutade ekonomiska ramar och vidta korrigerande åtgärder vid behov. Nämnden har även följt upp ekonomin och rapporterat till kommunstyrelsen.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens förvaltning av ekonomin i övrigt.

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

2.1 Verksamhet - granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning visar att miljönämnden i huvudsak har följt Malmö stads budget och riktlinjer avseende målstyrning, måluppfyllelse och uppdrag.

Nämnden har löpande följt upp verksamheten och vidtagit åtgärder vid avvikelser. Det är svårt att avgöra om nämnden har gjort en tillförlitlig bedömning av sitt bidrag till kommunfullmäktigemålen för året respektive mandatperioden. Nämndens styrning och uppföljning utifrån sin nämndsbudget är otydlig med anledning av att flertalet indikatorer och aktiviteter är otydligt formulerade samt saknar fastställda mätbara målutfall för året och mandatperioden. Det blir med anledning av detta svårt att avgöra om nämndens redovisning av resultat och bedömningar av sina bidrag till kommunfullmäktiges mål är tillförlitliga.

Nämnden gör bedömningen att bidragen för åtta av kommunfullmäktigemål för 2024 har uppnåtts och bidragen för två mål har delvis uppnåtts.

För följande kommunfullmäktigemål bedömer nämnden att bidragen är delvis uppnådda:

- Malmö stad arbetar för att skapa goda villkor och förutsättningar för stadens attraktivitet och näringsliv
- Malmö stad ger en god och likvärdig service

Revisionskontoret har gått genom underliggande dokumentation för kommunfullmäktiges mål att "Malmö stad arbetar för en god kompetensförsörjning, bland annat genom ökat samarbete mellan kommunens nämnder". Bidraget mäts bland annat genom följande två indikatorer: "En utvärdering av arbetet med att stärka chefernas förutsättningar för ett gott ledarskap" och "Personalomsättning i procent". I nämndsbudget och uppföljning redogörs inte för målutfall för indikatorerna för året och mandatperioden. Det har, inom ramen för granskningen, tagits del av underlag avseende "hållbart medarbetarengagemang för ledarskap" (HME), vilket överensstämmer med redovisningen i årsanalysen. Personalomsättningen har stämts av med personalsystemet, den har halverats sedan föregående år. Nämnden redogör även för flertalet aktiviteter i sitt bidrag till målet. Det är dock svårt att avgöra om helheten av nämndens redovisning och bedömning av sitt bidrag till kommunfullmäktigemålet är rättvisande och tillförlitligt.

När det gäller avvikelser från nämndens grunduppdrag har miljö- och hälsoskyddstillsynen utförts till 80 procent jämfört med tillsynsplanen, bland annat med anledning av ej vikariebesatta föräldraledigheter och minskat ärendeflöde.

Genomförd grundläggande granskning visar i övrigt inte på annat än att nämnden har bedrivit verksamheten i enlighet med reglementet för nämnden och fullmäktiges beslut, liksom att nämnden har levt upp till tillämpliga författningar.

2.2 Intern kontroll - granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning visar att miljönämnden har följt Malmö stads reglemente för intern kontroll samt kommungemensamma anvisningar från kommunstyrelsen.

Nämnden har beslutat om intern kontrollplan, som beskriver direktåtgärder och granskningar. Planen bygger på förvaltningens riskanalys. Uppföljningen av internkontrollen har rapporterats till nämnden i samband med ekonomisk prognos, delårsrapport och årsanalys. Direktåtgärd och granskningar har genomförts.

Revisionen har gått igenom dokumentationen för två av nämndens egna granskningar i interna kontrollplanen 2024: "Efterhandsdebitering" och "Risk för otillåten påverkan". Bedömningen är att granskningarna är tillförlitliga.

2.3 Ekonomi - granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning visar att miljönämnden i januari 2025 har beslutat om nämndsbudget för 2024 samt interna riktlinjer för ekonomistyrning i december 2021. Verksamheten har bedrivits inom de beslutade ekonomiska ramarna och investeringsbudgeten har inte överskridits. Nämnden har även följt upp ekonomin regelbundet och rapporterat till kommunstyrelsen.

Nämnden redovisar överskott på 1,4 mnkr jämfört med budgetramen. Nämndens prognossäkerhet har varit tillfredsställande. Årsprognosen per sista augusti var ett nollresultat. Nämnden har inte förbrukat sin investeringsram på 1 mnkr.

Det redovisas underskott inom verksamhetsområdena miljöstrategiska (-1,5 mnkr), miljö- och hälsoskydd (-0,4 mnkr). Detta kompenseras av överskott inom verksamhetsstöd (1,6, mnkr), livsmedelskontroll (1,3 mnkr) och nämndverksamhet (0,4).

Underskotten inom miljöstrategiska och miljö och hälsoskydd beror på minskade intäkter av projektbidrag på grund av senarelagda avslut av projekt och lägre tillsynsavgifter. Överskotten inom verksamhetsstöd och livsmedelskontroll förklaras av vakanta tjänster och senarelagda digitaliseringsprojekt.

3 Fördjupad granskning

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på väsentliga risker och där revisionen bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

3.1 Miljönämndens tillsyn och kontroll

Malmö stadsrevision har genomfört en granskning av miljönämndens tillsyn och kontroll.

Den sammanvägda bedömningen utifrån granskningens syfte är att miljönämndens interna kontroll är tillräcklig för att tillgodose dess ansvar för livsmedelskontroll, samt inte helt tillräcklig för att tillgodose dess ansvar för miljö- och hälsoskyddstillsyn.

Granskningen visar att nämnden regelbundet följer upp och utvärderar sin tillsyns- och kontrollverksamhet enligt miljötillsynsförordningen och Livsmedelsverkets föreskrifter. Dock är uppföljningen av nedprioriteringar och konsekvenser av behovsorienterade tillsynen sparsam i rapportering till nämnden. Den behovsprioriterade tillsynen är en väsentlig del av grunduppdraget, viktig både för nämndens styrning och uppföljning av sin förvaltning och för kommunfullmäktige som uppdragsgivare.

Det finns en organisation och mötesstruktur för både miljö- och hälsoskyddstillsynen samt livsmedelskontrollen. Hög personalomsättning har lett till brist på uppdaterade rutiner och mallar inom miljö- och hälsoskyddstillsynen, men arbete pågår för att åtgärda detta. Inom livsmedelskontrollen finns relevanta rutiner och mallar.

Det finns risk för att redovisning av tid för vissa aktiviteter inte medför likvärdig behandling i avgiftshänseende, och fakturering görs på två olika sätt som inte är helt likvärdiga.

Stickprov visar att tillsyn och kontroll genomförs rättssäkert, med få avvikelser. Relativt få överklagade beslut går emot miljönämnden. Riskanalys görs genom tillsyns- och kontrollplanerna samt nämndens dokumenterade riskanalys.

Länsstyrelsen genomförde en uppföljning och utvärdering av Malmö stads tillsyn enligt miljöbalken och bedömde i juni 2024 att nämnden uppfyller miljötillsynsförordningens bestämmelser.

Yttrande över granskningen har inkommit från miljönämnden 2024-12-20. Nämnden uppger att den ser positivt på granskningen och att den har använt rekommendationerna för att ytterligare utveckla verksamheten. Av ytterligare framgår att nämnden bland annat planerar att:

- gå igenom samtliga befintliga rutiner och mallar.
- ta fram ny mall för tillsynsplanen. Inför 2026 års tillsynsplanering ska en ny modell för behovsutredning vara framtagen.
- inför uppföljning av 2025 ta fram ny mall som beskriver vilka eventuella nedprioriteringar som behövt ske samt bedömning om vilken effekt de har haft och förväntas få.
- se över faktureringen.

Planerade åtgärder bedöms vara i överensstämmelse med revisionens slutsatser och rekommendationer. Miljönämnden ska inkomma med uppföljande yttrande senast 2025-10-03.

4 Om årlig granskning

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och styrelser¹. Stadsrevisionen i Malmö granskar dessas ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna i revisorskollegiet och de sakkunniga yrkesrevisorerna på revisionskontoret.

Revisorernas uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnder och styrelser är tillräcklig.² Se vidare om begreppen tillräcklig intern kontroll, ändamålsenlig verksamhet och tillfredsställande ekonomi i bilaga i kapitel 5.

Den årliga granskningen består av tre delar:

- grundläggande granskning av samtliga nämnder och styrelser
- fördjupade granskningar, vilka rapporteras i sin helhet i enskilda rapporter som publiceras på Stadsrevisionens hemsida
- granskning av Malmö stads delårsrapport och årsredovisning.

Granskningen utgår från en riskanalys och genomförs med den inriktning och omfattning som god sed³ kräver för att ge en rimlig grund för de förtroendevalda revisorernas bedömning. Granskningen bygger på revisionskriterier, varmed avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för

¹ Begreppet styrelse omfattar här kommunstyrelsen och bolagsstyrelser.

² Kommunallagen, 12 kapitlet 1 §.

³ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR.

revisionens analyser och bedömningar. Revisionskriterier utgörs exempelvis av lagstiftning, kommunfullmäktigemål och andra beslut av fullmäktige.

Utifrån brister som konstaterats genom granskningen lämnas ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och styrelserna. Stadsrevisionen följer upp om dessa har genomfört åtgärder för att följa revisorernas rekommendationer.

I revisionskontorets årsrapport sammanfattar den sakkunnige yrkesrevisorn all granskning som har genomförts av respektive nämnd/styrelse under det gångna året. Syftet med rapporten är att ge de förtroendevalda revisorerna underlag för sin ansvarsprövning enligt kommunallagen.

Förvaltningen har givits möjlighet att faktakontrollera årsrapporten, som är ett utkast och inte en allmän offentlig handling fram till dess att revisorskollegiet beslutar om revisionsberättelsen.

De förtroendevalda revisorerna i respektive styrgrupp ur revisorskollegiet träffar nämndens presidium och förvaltningsledning i samband med delårsrapport och årsbokslut.

4.1 Bedömningsskala

Områdena verksamhet, intern kontroll och ekonomi bedöms enligt följande bedömningsskala.

Bedömning	Förklaring av kriterier
 Ändamålsenlig / Tillräcklig / tillfredsställande	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser/brister som behöver åtgärdas.
 Inte helt ändamålsenlig / tillräcklig / tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara helt uppfyllda. Det finns avvikelser/brister som behöver åtgärdas.
 Inte ändamålsenlig / tillräcklig / tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser/brister som behöver åtgärdas.

4.2 Granskningsansvariga

Revisorskollegiets styrgrupp TSM: Christer Ekelund (sammankallande), Jan Danielsson, Ann Karin Gillberg, Inger Leite och Berit Sjövall.

Sakkunnig från revisionskontoret: Martin Andersson, certifierad kommunal yrkesrevisor. Yrkesrevisorn har prövat sitt oberoende i enlighet med SKYREV:s rekommendation R2 och inte funnit något hinder mot att utföra granskningen.

Kvalitetssäkring: Ann-Mari Ek, revisionsdirektör, certifierad kommunal yrkesrevisor.

5 Bilaga: Förklaringar till begrepp

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt innebär att:⁴

- verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.
- styrelsen och nämnden har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Av Malmö stads budget 2024⁵ framgår att kommunfullmäktigemålen anger ett fåtal områden där nämnder och helägda bolag behöver arbeta gemensamt för att åstadkomma en tydlig förflyttning över mandatperioden.

Nämnden/styrelsen ska två gånger om året – i samband med delårsrapport och årsanalys - bedöma om bidraget leder till förflyttning i riktning mot de långsiktiga kommunfullmäktigemål som tilldelats nämnden/styrelsen. Inom målområdena finns ett antal uppdrag riktade till vissa nämnder och styrelser. Årliga budgetuppdrag ska redovisas senast i samband med nämndens/styrelsens årsanalys. Fleråriga budgetuppdrag som är pågående ska delrapporteras i samband med årsanalysen.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner, som på en rimlig nivå säkerställer att:⁶

- verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv,
- informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Nämnden ska i enlighet med Malmö stads reglemente för intern kontroll⁷ se till att det finns en organisering och ett systematiskt arbetssätt som säkerställer en god intern kontroll. Det innefattar bland annat att årligen besluta

⁴ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR sidan 26.

⁵ Malmö stads budget 2024, sidan 26.

⁶ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR sidan 27.

⁷ Reglemente för intern kontroll i Malmö stad; antagen av kommunfullmäktige 20/12 2016.

om en intern kontrollplan som beskriver prioriterade åtgärder och granskningar utifrån dokumenterade riskanalyser.

Att nämndens verksamhet sköts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden:⁸

- klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser,
- bedriver verksamheten med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.

Av Malmö stads budget 2024⁹ framgår bland annat att nämnden ska upprätta interna riktlinjer för ekonomisk styrning, regelbundet följa utvecklingen i sin verksamhet och vidta korrigerande åtgärder efter behov.

⁸ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR sidan 26.

⁹ Malmö stads budget 2024, sidan 26 ff.